

DAILĖ | Kultūra

Sausio 5 d., 2011

AUDRONĖ MEŠKAUSKAITĖ. MIRAŽŲ VILIONĖS

0

Paroda, kurios stilistiką labai lengva nusakyti dviem kodiniais žodžiais – Ežiukas rūke. Jei žinote, ką tai reiškia, vadinasi, esate potencialus parodos „Fata Morgana“, atidarytos gruodžio 17 d. galerijoje „Meno parkas“, lankytojas ar bent jau ta pačia proga išleisto katalogo vartytojas.

Fatamorgana – sudėtingas optinis reiškinys, susidedantis iš kelių miražų formų. Jis atsiranda dėl temperatūros inversijos. Veikiant fatamorganai, horizonte esantys objektai, pavyzdžiui, salos, uolos, laivai, ledkalniai atrodo ilgesni ir pakilę virš žemės paviršiaus, lyg „pasakų pily“. Šiaip menininkai pačių skirtingiausių vidinės temperatūros inversijų nuolat patiria, todėl ir jų darbo rezultatai dažnai atrodo „pakilę virš žemės paviršiaus“; tai – konkretus apibrėžimas, o šį kartą dar ir pagrindinis parodos sumanytojos bei kuratorės Kotrynos Džilavjanaitės reikalavimas autoriams. Kuo aukščiau sumanymai pakilę

nuo žemės, tuo geriau, o stilistika ir darbų technika – visai nesvarbi. „Fatamorganos įtaka rodo, kokia masinanti gali būti menininkui jos idėja – kad egzistuoja fenomenai, esantys už įprasto suvokimo, objektyvios tikrovės ribų. Parodos menininkams taip pat buvo pasiūlyta kurti įsivaizduojamus, iliuzinius konstruktus, atskleisti pakeistos realybės įvaizdžius ar atrasti kitas fatamorganos interpretacijas“, – teigė kuratorė.

Kuruojamos tarptautinės parodos, skirtos įvairių meno sričių kūrybai pristatyti, Kaune vyksta jau ne pirmą žiemą. Lietuvos dailininkų sąjungos galerijoje „Meno parkas“ tokia tradicija skaičiuoja dešimtmetį. „Mysterium Magnum“, „Ars Longa Vita Brevis“, „Paskutinis XX a. haiku“, „Nepakeliama realybė“, „Ultima ratio“, „Kaunas mene: kontekstai“ – per tuos metus kauniečius pasiekusios parodos, mėginusios rasti tematinį sąsąją pačių įvairiausių stilistinių paieškų mišiniuose.

Kūrinių gausa parodoje sukuria kiek eklektišką vaizdą, tačiau ji visiškai surenkama į darnią mozaiką pažvelgus atidžiau. Lotte Tauber Lassen iš Danijos „lėtasis“, meditatyvus, į savo veikimo dėsnius visiškai žiūrovą įtraukiantis videodarbas, kaip įprasta jos kūryboje, įprasmintas „gyvu vaizdiniu“ – užtemimu, kuris vis dėlto palieka abejonių dėl savo tikrumo, ir tai dar labiau sustiprina prigimtinį reiškinio keistumo, išskirtinumo įspūdį. Edwardo Batemano (JAV) „Vaiduoklių mašinos“ – pigmentinis skaitmeninis atspaudas. Keista, nes šiandienos techninių galimybių ir jų rezultatų variacijos atrodo lygiai tokios pat vaiduokliškos, kaip ir praėjusiuose amžiuose „atrandami“ stebuklai. Arti parodos koncepcijos ir bendras Jean-Paul Francisco & Maria Kjartansdottir (JK, Islandija) projektas. Fotografijos su animacijos atgarsiais „Aiškiaregė“, „Prisilietimas“ pilnos lengvai atspėjamų ar nujaučiamų bibliinių (šventųjų paveikslų) motyvų, kurie įgauna naujų interpretacijų, nes atsidūrę nebūdinguose kontekstuose. Susipina dramatismas, kiek nuspalvintas beprotybės ir antgamtiškumo, o kartu – tyrumas, vienatvės spengesys. Fotografijos, stovinčios ant paties vizijų pasaulio krašto.

Gretos Grendaitės fotopolimerinė giliaspaudė „Iš ciklo Karo taktikos“, Stine Ofelia Kildevang (Danija) „Žvilgsniai iš niekur“, Mildos Gailiūtės „Ištrinta erdvė“, Evaldo Mikalausko „Kas tikra?“ – grafikos bei fotografijos darbai, tarsi nušluostantys vieną tikrovės paviršiaus sluoksnį. Vaizdas šiek tiek pritemsta, tačiau įgauna mistifikuoto, padūmavusio

spindesio ir praskleidžia už pasaulio realybės besislepiančias erdves. O Pranas Griušys visa tai apverčia ir drobe bei aliejumi siuva, rodos, visai realius „Naujus karalienės drabužius“. Siuvinių lekalai taip kruopščiai ir pedantiškai paruošti, kad beveik nelieka jokių abejonių dėl darbo tikslingumo.

Tikrovė, kurioje mėginama įžvelgti kito pasaulio pėdsakus ar bent jų galimybę su bauginančio stebuklo priemaišomis, atsiveria videodarbuose: Francisco Janes & Jūratės Jarulytės „Eurekos slėnis“, Dagmar Kase (Estija) „...Išdidu ir gera būti...“, Reinerio Nachtwey (Vokietija) „Nematomi objektai“. O Jūratės Kazakevičiūtės „Moteris-skruzdė“ bei Miglės Kosinskaitės „Veidrodėli, veidrodėli...“ – apčiuopiami tūriniai objektai, aiškiai pakibę siurrealybės aukštumose.

Gali būti, kad parodos „Meno parke“ lankytojai taip pat turi nedidelę galimybę atsiplėšti nuo grindų ir bent per milimetrą pakilti. Fatamorgana...

Nemunas

© 2004 - 2015 VšĮ „Bernardinai.lt“